

ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΠΟΙΗΣΗ/ΑΠΟΜΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΟ 2017

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κοινή Έκθεση EUIPO / ΕΥΡΩΠΟΛ

Ιούνιος 2017

ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟ 2017
ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΠΟΙΗΣΗ/ΑΠΟΜΙΜΗΣΗ
ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πίνακας περιεχομένων

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	6

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Έκθεση σχετικά με την επικρατούσα κατάσταση όσον αφορά την παραποίηση/απομίμηση και πειρατεία προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2017

Η παρούσα έκθεση σχετικά με την επικρατούσα κατάσταση που εκπονήθηκε από κοινού από το EUIPO και την Ευρωπόλ υπογραμμίζει εκ νέου την αναγκαιότητα αντιμετώπισης των διεθνών εγκληματιών που αποτελούν τους κύριους καρπωτές των παραβιάσεων δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στηρίζεται στην προηγούμενη έκθεση του 2015, η οποία επίσης εκπονήθηκε από κοινού από τους δύο εν λόγω φορείς, και καταγράφει την εξέλιξη της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας προϊόντων, επικαιροποιεί τα κύρια συμπεράσματα και προσφέρει νέες πληροφορίες αναφορικά με κάποιες αναδυόμενες τάσεις.

Τα εγκλήματα διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΙ) που πλήττουν την Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχίζουν να προκαλούν ανησυχίες. Η εγκληματική δραστηριότητα σε αυτόν τον τομέα εγκυμονεί κινδύνους όχι μόνο για την ασφάλεια και υγεία των πολιτών της ΕΕ αλλά και για το περιβάλλον. Επηρεάζει επίσης τη νόμιμη οικονομία, οδηγεί στη μείωση εσόδων και όγκου πωλήσεων για τις πληγείσες επιχειρήσεις, καθώς και στην απώλεια θέσεων εργασίας.

Η παρούσα μελέτη επιβεβαιώνει ότι οι παραβιάσεις ΔΔΙ αποτελούν σημαντική πηγή εισοδήματος για οργανωμένες εγκληματικές ομάδες. Οι εν λόγω ομάδες συχνά εμπλέκονται και σε άλλες εγκληματικές ενέργειες, όπως διακίνηση ναρκωτικών, απάτη όσον αφορά τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, εμπορία ανθρώπων ή νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Καταφεύγουν ολοένα και περισσότερο στη διαφθορά και σε απάτες σχετικά με έγγραφα για να διευκολύνουν τη δράση τους.

Οι διαδικτυακές αγορές, όπως επισημαίνονται στην έκθεση *SOCTA (αξιολόγηση απειλών όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα) της ΕΕ του 2017*, εξελίσσονται ολοένα και περισσότερο σε κύριους διαύλους διανομής προϊόντων απομίμησης/παραποίησης, με τους εγκληματίες να επιχειρούν να αντιγράψουν την αξιοσημείωτη επιτυχία των νόμιμων διαδικτυακών επιχειρηματικών μοντέλων.

Αναδύονται όμως και άλλες απειλές. Μεταξύ των διάφορων δυνητικών προκλήσεων, η παρούσα έκθεση διερευνά τη διευρυμένη χρήση των σιδηροδρομικών μεταφορών μεταξύ Κίνας και ΕΕ, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να τις εκμεταλλευτούν οι παραβάτες ΔΔΙ.

Στον ψηφιακό κόσμο, η διάδοση προστατευμένου περιεχομένου μέσω του Διαδικτύου έχει επισημανθεί ως ιδιαίτερο πρόβλημα, καθώς οι παράνομες τηλεοπτικές μεταδόσεις και η ψηφιακή πειρατεία συνιστούν πρόσθετη πρόκληση για τις αρχές επιβολής του νόμου.

Η παρούσα έκθεση είναι συνέχιση της αδιάλειπτης προσπάθειας που καταβάλλουν οι δύο φορείς της ΕΕ για τη διαμόρφωση μιας σαφέστερης εικόνας της έκτασης του προβλήματος της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας προϊόντων, συνεργαζόμενοι με κορυφαίους εταίρους.

Ειδικότερα, συμβάλλει στην ανάπτυξη των βάσεων δεδομένων του EUIPO με σκοπό να ενισχυθούν οι προσπάθειες των αρχών επιβολής του νόμου και η συνεργασία μεταξύ EUIPO και Ευρωπόλ στο πλαίσιο του πρόσφατα συσταθέντος Συντονισμένου Συνασπισμού για την Καταπολέμηση των Εγκλημάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας (IPC3). Το εν λόγω κέντρο, το οποίο συστάθηκε με σκοπό την ενίσχυση της συλλογής πληροφοριών και την παρακολούθηση των τάσεων στον τομέα του ηλεκτρονικού εγκλήματος ΔΙ και σε σχετικούς τομείς, ήδη έχει να επιδείξει σημαντικά αποτελέσματα. Συνέδραμε την Ευρωπόλ στη διακοπή λειτουργίας διαδικτυακών τόπων που ασχολούνται με την πώληση προϊόντων απομίμησης/παραποίησης, το χρησιμοποίησε για να εντοπίσει πειρατικούς τηλεοπτικούς αποκωδικοποιητές, καθώς και για να διακόψει παράνομες συναλλαγές που χρησιμοποιούν το ψηφιακό νόμισμα «bitcoin».

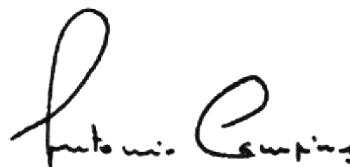
Η παρούσα έκθεση επιβεβαιώνει ότι η απομίμηση/παραποίηση και η πειρατεία προϊόντων στην ΕΕ είναι μια διαρκής πρόκληση, καθώς οι σχετικές δραστηριότητες ελέγχονται συχνά από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες που επωφελούνται οικονομικά.

Καταδεικνύεται ότι η ανάγκη για συνεχή και ενισχυμένη συνεργασία και εκπαίδευση των ενδιαφερόμενων και ενδιάμεσων φορέων είναι υψίστης σημασίας προκειμένου να διασφαλιστεί μεγαλύτερος βαθμός αποτελεσματικότητας και ενημέρωσης κατά την καταπολέμηση εγκλημάτων τέτοιου τύπου.

Rob WAINWRIGHT

Εκτελεστικός Διευθυντής, Ευρωπόλ

António CAMPINOS

Εκτελεστικός Διευθυντής, EUIPO

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Έκθεση σχετικά με την επικρατούσα κατάσταση όσον αφορά την παραποίηση/απομίμηση και πειρατεία προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2017

Η παρούσα έκθεση, η οποία εκπονήθηκε στο πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπόλ και του EUIPO, προορίζεται για την ενημέρωση των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, των επαγγελματιών, των επιχειρηματιών και του ευρέος κοινού σχετικά με την επικρατούσα κατάσταση όσον αφορά την παραποίηση/απομίμηση και πειρατεία προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

Διερευνά τα Δικαιώματα Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) και την αξία τους, τους κύριους κλάδους προϊόντων, τις σημαντικές εμπορικές οδούς και χώρες προέλευσης προϊόντων παραποίησης/απομίμησης. Επιπλέον, περιγράφονται και εξετάζονται οι απειλές που ενέχουν η πειρατεία και άλλες διαδικτυακές παραβιάσεις και, παράλληλα, καταδεικνύονται οι λόγοι για τους οποίους τα ΔΔΙ και η προστασία τους αποτελούν θεμέλιους λίθους της οικονομίας και κοινωνίας της ΕΕ.

Η έκθεση αναλύει τους τρόπους με τους οποίους οργανωμένες εγκληματικές ομάδες (ΟΕΟ) εμπλέκονται στα εγκλήματα ΔΔΙ και παραπέμπει σε μια σειρά από μελέτες περιπτώσεων για να τονίσει τους κινδύνους που ενέχουν οι δραστηριότητες των εν λόγω ομάδων. Στη συνέχεια, εξετάζονται κάποιες προκλήσεις που προκύπτουν κατά την αντιμετώπιση των εγκλημάτων ΔΔΙ και περιλαμβάνεται επισκόπηση των διάφορων πρωτοβουλιών που έχουν θεσπιστεί για την καταπολέμηση των εν λόγω εγκλημάτων.

Επίσης, η έκθεση παραθέτει και διερευνά μια σειρά από μελλοντικές προοπτικές, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων αναδυόμενων απειλών που σχετίζονται με την προστασία των ΔΔΙ.

Η διαπίστωση ότι οι κλάδοι που συναρτώνται σε μεγάλο βαθμό με τα ΔΔΙ αποδείχθηκαν ιδιαίτερα ανθεκτικοί κατά τη διάρκεια και αμέσως μετά την παγκόσμια οικονομική κρίση, σε αντίθεση με πολλούς άλλους κλάδους, καταδεικνύει την αξία και τη σταθερότητα που προσδίδουν οι πρώτοι στο κοινωνικό σύνολο. Για την περίοδο 2011-2013, οι κλάδοι που συναρτώνται σε μεγάλο βαθμό με τα ΔΔΙ αντιπροσώπευσαν το 86 % των εισαγωγών και το 93 % των εξαγωγών εξωτερικού εμπορίου της ΕΕ, καθώς και το 42 % του ΑΕΓΧΠ¹.

Τα εγκλήματα ΔΔΙ, η αξία των οποίων σε όλο τον κόσμο υπολογίζεται σε 461 δισεκατ. δολάρια ΗΠΑ ετησίως², πλήττουν πλέον σχεδόν όλα τα είδη προϊόντων και τις περιοχές του πλανήτη. Ο αντίκτυπος των συγκεκριμένων εγκλημάτων προκαλεί μια σειρά από έμμεσες επιπτώσεις σε πολίτες, επιχειρήσεις και κυβερνήσεις, ενώ περιορίζει τις δυνατότητες των νόμιμων επιχειρήσεων που συναρτώνται σε μεγάλο βαθμό με τα ΔΔΙ να επενδύσουν εκ νέου σε έρευνα, ανάπτυξη και απασχόληση, γεγονός που συνιστά σοβαρή απειλή για τη μελλοντική τους ανάπτυξη.

Για ορισμένα είδη προϊόντων, κάποια κράτη μέλη (ΚΜ) κατάσχουν μικρότερο ποσοστό προϊόντων απομίμησης/παραποίησης σε αξία από όσο μπορεί να υποδηλώνει ο λόγος των συνολικών νόμιμων εισαγωγών. Κατά συνέπεια, οι αρχές που καταπολεμούν τα εγκλήματα ΔΔΙ στα εξωτερικά σύνορα ορισμένων περιοχών θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τις αξιολογήσεις των κινδύνων για μια συγκεκριμένη ομάδα προϊόντων έτσι ώστε να στοχεύουν με πιο αποτελεσματικό τρόπο στις παράνομες εισαγωγές. Το έργο των τελωνειακών αρχών στα εξωτερικά σύνορα αναφορικά με την κατάσχεση

¹ Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, *Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the European Union* (Κλάδοι που συναρτώνται σε μεγάλο βαθμό με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και οικονομικές επιδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση), 2016, σ. 6. Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IPContributionStudy/performance_in_the_European_Union/performance_in_the_European_Union_full.pdf.

² OECD/EUIPO (2016), *Trade in Counterfeit and Pirated goods - Mapping the Economic Impact* (Το εμπόριο προϊόντων απομίμησης/παραποίησης και πειρατείας - Απεικόνιση των οικονομικών επιπτώσεων), 2016, σ. 11. Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.oecd.org/gov/risk/trade-in-counterfeit-and-pirated-goods-9789264252653-en.htm>.

εμπορευμάτων που παραβιάζουν ΔΔΙ συνεχίζει να είναι πολύ σημαντικό, παρά το γεγονός ότι μπορούν να καταπολεμηθούν σχετικά μικρό ποσοστό των συνολικών προϊόντων απομίμησης/παραποίησης που εισάγονται στην ΕΕ σε ετήσια βάση.

Η Κίνα παραμένει η κυριότερη χώρα προέλευσης εμπορευμάτων απομίμησης/παραποίησης, με το Χονγκ Κονγκ να λειτουργεί ως σημείο διαμετακόμισης των εμπορευμάτων που κατασκευάζονται στην Κίνα, ενώ και άλλες χώρες χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερες σχετικές εμπορικές συμπεριφορές. Για παράδειγμα, η Τουρκία έχει συσχετιστεί με τη Βουλγαρία και το Βέλγιο όσον αφορά το εμπόριο ετικετών, εμπορικών σημάτων και αυτοκόλλητων απομίμησης/παραποίησης, γεγονός που διευκολύνει την κατασκευή των αντίστοιχων προϊόντων στο εσωτερικό της χώρας προέλευσης.

Οι ζώνες ελεύθερων συναλλαγών (ΖΕΣ) συνεχίζουν να συσχετίζονται με σειρά εγκλημάτων ΔΔΙ, ενώ σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές εξακολουθούν να απαιτούνται εναρμονισμένα πρότυπα επιβολής του νόμου.

Οι εγκληματίες που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ στηρίζονται κυρίως σε κατασκευαστές εκτός ΕΕ, αλλά στη συνέχεια οργανώνουν την εισαγωγή, μεταφορά, αποθήκευση και διανομή των προϊόντων απομίμησης/παραποίησης εντός της ΕΕ. Ωστόσο, με βάση την παρούσα έκθεση προκύπτει ότι ορισμένοι εξ αυτών δραστηριοποιούνται ενεργά ως κατασκευαστές και εντός της ΕΕ. Η κατασκευή προϊόντων απομίμησης/παραποίησης εντός της ΕΕ διευκολύνεται από τη χρήση πλαστών ετικετών και συσκευασιών που εισάγονται από χώρες εκτός της ΕΕ, συχνά μάλιστα στο πλαίσιο δραστηριοτήτων ΟΕΟ, ενώ υπάρχουν ενδείξεις αύξησης της εγκληματικότητας αυτού του είδους.

Τα εμπορεύματα απομίμησης/παραποίησης διανέμονται ολοένα και περισσότερο μέσω διαδικτυακών αγορών. Τα προϊόντα που πωλούνται μέσω διαδικτύου συνήθως διανέμονται στη συνέχεια μέσω υπηρεσιών ταχυδρομείου και ταχυμεταφορών με τη μορφή μικρών δεμάτων που συχνά παραδίδονται απευθείας στους πελάτες, ενώ παρατηρείται ότι ενισχύεται ο ρόλος των τεχνολογιών στα εγκλήματα ΔΔΙ.

Οι ΟΕΟ που συσχετίζονται με τα εγκλήματα ΔΔΙ συχνά εμπλέκονται και σε άλλες εγκληματικές ενέργειες, όπως διακίνηση ναρκωτικών, απάτη όσον αφορά τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, εμπορία ανθρώπων και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Οι εγκληματικές δραστηριότητες σε αυτόν τον τομέα συνεχίζουν να διευκολύνονται από τη διαφθορά και τις απάτες σχετικά με έγγραφα.

Στον ψηφιακό κόσμο, η επιγραμμική διάδοση προστατευόμενου περιεχομένου έχει επισημανθεί ως ιδιαίτερο ζήτημα. Οι παράνομες τηλεοπτικές μεταδόσεις συνιστούν πρόσθετη πρόκληση για τις αρχές επιβολής του νόμου, ενώ η απάτη εξακολουθεί να είναι ευρέως διαδεδομένη και να σχετίζεται στενά με τα κρούσματα ψηφιακής πειρατείας.

Η παρούσα έκθεση υπογραμμίζει και προσδιορίζει τους τρόπους δράσης όσων πρωτοστατούν στον αγώνα κατά των εγκλημάτων ΔΔΙ σε ένα περιβάλλον που εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από διάφορους περιορισμούς και συγκεκριμένες προκλήσεις, όπως η ανάγκη συντονισμού των διασυνοριακών ερευνών και η αντιμετώπιση νέων τεχνολογιών τις οποίες χρησιμοποιούν οι εγκληματίες για να αποκρύψουν τον τόπο δράσης και τις δραστηριότητές τους.

Οι χαμηλές ποινές καθιστούν τα εγκλήματα ΔΔΙ ελκυστικά για τους εγκληματίες. Αντίστοιχα, ορισμένες αρχές σε κάποια ΚΜ μπορεί να διστάζουν εξ αρχής να ασκήσουν ποινικές διώξεις σε τέτοιου είδους υποθέσεις γνωρίζοντας ότι οι ποινές είναι εξαιρετικά χαμηλές.

Η τρομοκρατία, τα εγκλήματα στον κυβερνοχώρο, η παράνομη διακίνηση μεταναστών, η διακίνηση ναρκωτικών και άλλοι τομείς εγκληματικής δραστηριότητας βρίσκονται πλέον στο προσκήνιο της επιβολής του νόμου σε παγκόσμιο επίπεδο, με αποτέλεσμα να αποδίδεται μικρότερη προτεραιότητα στα εγκλήματα ΔΔΙ. Η παρούσα επικαιροποιημένη έκδοση αποκαλύπτει ότι τα εγκλήματα ΔΔΙ

εξακολουθούν να συγκαταλέγονται στις πλέον προσοδοφόρες εγκληματικές δραστηριότητες και συνεχίζουν να σχετίζονται στενά με άλλες εγκληματικές δράσεις.

Εντούτοις, νέες απειλές αναδύονται στον τομέα των εγκλημάτων ΔΔΙ και η παρούσα έκθεση παραθέτει συγκεκριμένες ανησυχίες σχετικά με την αυξανόμενη χρήση των σιδηροδρομικών δικτύων ως μέσων μεταφοράς εμπορευμάτων μεταξύ της Κίνας και της ΕΕ, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους οι παραβάτες ΔΔΙ μπορούν να εκμεταλλευτούν αυτά τα μέσα μεταφοράς σε πρωτόγνωρο μέχρι σήμερα βαθμό. Η ψηφιακοποίηση των συστημάτων εμπορίας και μεταφορών αναμένεται να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για τους εγκληματίες.

Σε όλες τις πτυχές επιβολής του νόμου που σχετίζονται με εγκλήματα ΔΔΙ εντοπίζεται η συνεχιζόμενη ανάγκη για ενισχυμένη συνεργασία και εκπαίδευση των ενδιαφερόμενων και ενδιάμεσων φορέων, προκειμένου να διασφαλιστεί καλύτερη συνεργασία και ενημέρωση κατά την καταπολέμηση εγκλημάτων τέτοιου τύπου.

Τέλος, τα εγκλήματα ΔΔΙ και οι εγκληματίες που εμπλέκονται σε αυτά είναι από τη φύση τους ευμετάβλητα, ενώ πολλές από τις απειλές και τις περιστάσεις που αναλύονται στην παρούσα έκθεση εξελίσσονται σε καθημερινή βάση. Ωστόσο, το γενικότερο συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι δεν συνιστάται ο εφησυχασμός, πολλώ δε μάλλον η με οποιονδήποτε τρόπο αποδοχή ως προς οποιονδήποτε τομέα εγκλημάτων ΔΔΙ.

ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟ 2017
ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ
ΠΑΡΑΠΟΙΗΣΗ/ΑΠΟΜΙΜΗΣΗ
ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ